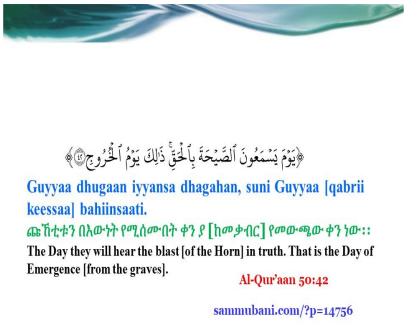

Tafsiira Suuratu Qaaf-Xumura

Description

Kunoo Suuratu Qaaf, boqonnaa bareeddu osoo ilaallu as geenye. Dhugumatti boqonnaan tuni shakkii fi dhamaâ€™iinsa baayâ€™ee saaqxi. Gaafi, â€œNamni erga bututee daaraa taâ€™e booda ni kaafamaa?â€• jedhuuf deebii gaha deebisti. Namoota qorachuuf jecha duâ€™aan booda kaasun dirqama erga taâ€™ee wanta qorannoo fi murtiif barbaachisu ni ibsiti. Harâ€™a kutaa xumuraa suuratu Qaaf ni ilaalla.

﴿وَٱسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ ٱلْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝٤١ يَوْمَ يَسْمَعُونَ ٱلصَّيْحَةَ
بِٱلْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُرُوجِ ۝٤٢ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ ۝٤٣
يَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ۝٤٤﴾

â€œ(41)-Guyyaa lallabaan iddoo dhiyoo irraa lallabuu dhageefadhu. (42)-Guyyaa dhugaan iyyansa dhagahan, suni Guyyaa [qabrii keessaa] bahiinsaati. (43)-Dhugumatti Nuti ni jiraachisna, ni ajjeesna, deebiin dhumaa garuma Keenya. (44)-Guyyaa dachiin isaan irraa babbaqaqxu, ariitidhaan [ishii keessaa ol yaaâ€™u]. Suni walitti qabuu Nurratti salphaa taâ€™eedha.â€• Suuratu Qaaf 50:41-44

Guyyaa lallabaan namootatti dhiyoo taâ€™ee lallabuu lallaba isaa dhageefadhu. Namoonni akka walitti qabamaniif malaykaan ni lallaba. Lallabni kuni namoota hunda dhaqqaba.

â€œGuyyaa dhugaan iyyansa dhagahan.â€• Kana jechuun afuuffi lammataa xurunbaan afuufamu haqa shakkiin keessa hin jirreen Guyyaa dhagayan. Akkuma namni rafe hirriba keessaa dammaqu Guyyaa iyyansa kana dhagayan namoonni duâ€™anis ni jiraatu. â€œ**suni Guyyaa [qabrii keessaa] bahiinsaati.** â€• Guyyaan lallabbi fi Guyyaan iyyansa dhagahan guyyaa qabrii keessaa bahuuti.[1]

â€œDhugumatti Nuti ni jiraachisna, ni ajjeesna, deebiin dhumaa garuma Keenya.â€• Kana jechuun dhugumatti, Nuti jiraattoota ni ajjeefna, warra duâ€™anis ni jiraachifna. Qorannoo fi jazaaf Guyyaa Qiyaamaa gahuumsi hunda isaanii garuma Keenya.[2] Ergasii namni hundu wanta hojjateef qoratame mindaa ykn adabbii argata.

â€œGuyyaa dachiin isaan irraa babbaqaqxu, ariitidhaan [ishii keessaa ol yaaâ€™u].â€• Rabbiin jabaan guddaa taâ€™ee rooba qaamni uumamtoota hundaa qabrii isaanii keessatti ittiin margu samii irraa buusa. Akkuma sanyiin midhaanii bishaaniin margitu, qaamni isaaniis ni marga (ni biqila). Yommuu qaamni guutuu taâ€™e, Rabbiin Israafilin xurunbaa akka afuufu ajaja. Innis ni afuufa. Ruuhin qaawwa xurunbaa keessa kaaâ€™amte jirti. Yommuu Israafil xurunbaa afuufu, ruuhin achi keessaa bahuun samii fi dachii jidduu balaliiti. Rabbiin Jabaan guddaa taâ€™e ni jedha: jabeenyaa fi guddinna Kiyyaan kakadhe! Dhugumatti, ruuhin hundi qaama duraan keessa jiraachaa turtetti ni deebiti.â€• Kanaafu ruuhin hundi qaama ishiitti ni deebiti. Akkuma summiin bofaa qaamatti lixu, ruuhinis qaamatti lixxi. Ergasii dachiin isaan irraa baqaqxi. Isaanis ariitidhaan ajaja Rabbiitiif deebii deebisuun kaâ€™anii gara iddoo qorannootti fiigu.[3]

مُّهْطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِ ۖ يَقُولُ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾

â€œ**Gara Lallabaatti fiigaa, kaafironni ni jedhu, â€œKuni Guyyaa garmalee ulfaataa taâ€™eedha.â€•** Suuratu Al-Qamar 54:8

â€œSuni walitti qabuu Nurratti salphaa taâ€™eedha.â€• Kana jechuun iddoo qorannootti walitti sassaabun Nurratti baayâ€™ee salphaadha.

نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِٱلْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

â€œNuti wanta isaan jedhan hundarra beekna. Ati isaan irratti abbaa irree miti. Kanaafu, nama waâ€™iid (zaacha) Kiyya sodaatu Qurâ€™aanan gorsi.â€• Suuratu Qaaf 50:45

Rabbiin irratti sobuu, aayata Isaa kijibsiisuu fi si arrabsuu irraa wanta mushrikoonnii kunniin jedhan hunda caalaa beekna. â€œ**Ati isaan irratti abbaa irree miti** â€œ kana jechuun Yaa Rasuula! Islaama akka fudhatan isaan hin dirqisiistu. Ati ergaa geessu qofaaf ergamte.

â€œ**Kanaafu, nama waâ€™iid (zaacha) Kiyya sodaatu Qurâ€™aanan gorsi.â€•** Kana jechuun nama adabbii namoota Na faallessaniif waadaa galee sodaatu Qurâ€™aanan gorsi.[4] Namni adabbii Rabbiin waadaa galee sodaatu, Qurâ€™aanan ni gorfama. Namni hin amannee fi hin sodaanne immoo hin gorfamu.

Guduunfaa

Dhugumatti, suuran (boqonnaan) tuni namoota duâ€™aan booda kaafama mormanii fi shakkaniif deebii gahaa deebisti. Ragaalee ciccimoo dhiyeessun nama amansiisti. Duâ€™aan booda kaafamuun haqa gurguddaa hafuu hin qabne keessaa tokkoodha.

Suuraan tuni wantoota afur gurguddaa irra naannofti:
1ffaa-Duâ€™aan booda kaafamuun haqa akka taâ€™e amansiisuu
2ffaa-Qorannoo fi jazaaf hojii fi dubbii namootaa beekuu fi galmeessu.
3ffaa-Duâ€™aan booda namoota kaasu, qorannoo fi jazaa raawwachuu.
4ffaa-Seenaa keessatti namoota dhugaa armaan olii mormanii fi kijibsiisan balleessu

Dubbii fi hojiin namootaa tokkon tokkoon erga galmaaâ€™e Guyyaa Murtii hojii isaanii irratti hundaaâ€™e ni qoratamu, ni mindeefamu. Kanaafu, namoonni bakka lamatti qoodamu. 1ffaa-namoota Jahannamiin seenan, 2ffaa-namoota Jannata seenaniidha.

Suuran tuni amaloota garee lamaan kanniini ni dubbatti.Mee haa ilaallu:

Amala nama Jahannam seenu:

âœ•Baayâ€™isee kan kafaruu. Kana jechuun Rabbii oltaâ€™aatti, Ergamtoota, kitaabban, malaykota Isaatti, Guyyaa Qiyaamaa fi qadaratti hin amanu. Keeyyattootaa, mallattolee fi ragaalee Rabbii ni kijibsiisa.
âœ•Haqa Rabbii oltaâ€™aa irraa dhufe osoo beeku faallessa.
âœ•Wanta gaarii (kheeyri) dhoowwa. Mataa ofiiti hin hojjatu, namootas waan gaarii irraa dhoowwa. Haqni Islaamaa isaan keessa babalâ€™achuu irraa ni dhoowwa.
âœ•Namoota irratti daangaa darba.
âœ•Amanti haqaa ilaalchise namoota shakkisiisa.
âœ•Rabbii gaditti wanta biraa gabbara (waaqefata).

Amala nama Jannata seenu:

âœ’Gara Rabbiitti baayâ€™isee deddeebiâ€™a, tawbaa ni baayâ€™isa.
âœ’Daangaalee Rabbii subhaanahu ni eega. Wanta Inni itti ajaje ni hojjata, wanta irraa dhoowwe ni dhiisa.
âœ’Rabbiin dhoksaa fi kophaatti ni sodaata.
âœ’Qalbii tawbattu fi gadi of qabduu taateen Rabbii oltaâ€™aa qunnama.
Alhamdulillah Rabbil aalamiin. Tafsiirri suuratu Qaaf asirratti xumurame.

Kitaabban wabii:
[1] Maâ€™aariju at-tafkuri wa daqaaâ€™iqu at-tadabburi 3/134-135
[2] Tafsiiru Qurxubii-19/465, Tafsiiru Muyassar-520
[3] Tafsiir Ibn Kasiir-7/24
[4] Zaadul Masiir-1346, Tafsiiru Qurxubii-19/467, Tafsiiru Xabarii-21/478

Date Created
May 20, 2020
Author
admin